

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Kontroll av ändamålsenligheten i vattenramdirektivet, grundvattendirektivet, direktivet om miljökvalitetsnormer och översvämningsdirektivet

(2020/C 324/05)

Föredragande:	Piotr CAŁBECKI (PL-EPP), regionpresident, Kujawsko-Pomorskie (Kujavien-Pommern)
Referensdokument:	SEC(2019) 438 SWD(2019) 439 SWD(2019) 440

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

A. Inledande kommentarer

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar det lägliga genomförandet av kontrollen av ändamålsenligheten i vattenramdirektivet och översvämningsdirektivet, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 19.2 i vattenramdirektivet: "Kommissionen kommer att se över detta direktiv senast 19 år efter tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande och föreslå nödvändiga ändringar".
2. ReK konstaterar att vatten är den viktigaste allmänna nyttigheten och en begränsad resurs som måste skyddas och användas på ett hållbart sätt, när det gäller både kvalitet och kvantitet. Dess skydd och förvaltning sträcker sig över regionala och nationella gränser, eftersom 60 % av alla avrinningsområden i EU sträcker sig utanför en enskild medlemsstat.
3. De sektorer i EU som är beroende av vatten genererar 3,4 biljoner euro varje år, vilket motsvarar 26 % av EU:s årliga bruttoföreläggingsvärde, och sysselsätter ungefär 44 miljoner människor. Samtidigt konstaterar kommittén med bestörtning att bara 40 % av Europas ytvatten uppskattas ha god ekologisk status och bara 38 % god kemisk status⁽¹⁾.
4. På grund av covid-19-pandemin efterlyser ReK förbättringar när det gäller sterilisering av avloppsvatten, mer forskning om bättre tillvaratagande av avloppsvatten (svart- och grävatten) och ökad användning av naturbaserade lösningar för att undanröja eventuella epidemiologiska hot mot vattenkvaliteten.
5. Vatten är oumbärligt för miljön och för mänsklighetens existens. De lokala och regionala myndigheterna i medlemsstaterna har en viktig roll att spela vad gäller övervakning samt förebyggande och avhjälpanande åtgärder för att uppnå och garantera vatten av hög kvalitet. Städerna och regionerna står i främsta ledet när det gäller att tillhandahålla allmän tillgång till vatten och sanitet som en grundläggande rättighet. Det är viktigt att åtgärda den bristande sakkunskapen, överbyråkratiseringen och bristen på samordning mellan flera nivåer, som har negativa effekter på effektiviteten och som kan göra det omöjligt att tillämpa bra rutiner på lokal och regional nivå.
6. ReK påminner om vattnets betydelse för EU-medborgarna, vilka beslutade att ägna ett av de första europeiska medborgarinitiativen åt sina problem i anslutning till EU:s vattenpolitik. Denna kontroll av ändamålsenligheten följer också av kommissionens åtaganden till följd av det europeiska medborgarinitiativet "Right2Water"⁽²⁾ om att främja tillgång till vatten och sanitet.

⁽¹⁾ Europeiska miljöbyråns rapport nr 7/2018, s. 6.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_sv

B. Slutsatser av kontrollen av ändamålsenligheten

7. ReK noterar slutsatsen av kontrollen av ändamålsenligheten att direktiven på det stora hela är ändamålsenliga, med visst utrymme för förbättring. Direktiven har lett till en högre skyddsnivå för vattenförekomster och hantering av översvämningsrisker. Att målen för vattenramdirektivet ännu inte har uppnåtts helt beror i hög grad snarare på otillräcklig finansiering, långsamt genomförande och otillräcklig integrering av miljömålen i sektorspolitiken än på brister i lagstiftningen.

8. I kontrollen av ändamålsenligheten identifieras kemikalier som ett område där det finns utrymme att förbättras och uppnå bättre resultat. Samtidigt som det finns vissa belägg för att vattenramdirektivet, direktivet om miljökvalitetsnormer och grundvattendirektivet har lett till minskade kemiska föroreningar av EU:s vatten, konstateras i analysen tre områden där den nuvarande lagstiftningsramen inte är optimal: nationella skillnader (variabilitet vad gäller förteckningar över lokala föroreningar och de gränsvärden de inte bör överstiga); förteckningen över prioriterade ämnen (en utdragen process); och det faktum att man i direktivet om miljökvalitetsnormer och grundvattendirektivet utvärderar riskerna för människor och miljön huvudsakligen på grundval av enskilda ämnen, utan att hänsyn tas till de kombinerade effekterna av blandningar, och att de med nödvändighet bara omfattar en mycket liten del av de ämnen som finns i miljön.

9. Kommittén påpekar att kvaliteten på dricksvattentäkterna alltjämt är hotad, och beklagar därför att kontrollen av ändamålsenligheten inte fokuseras på genomförandet av artikel 7 i vattenramdirektivet, som handlar om att undvika försämrad kvalitet på de vattenförekomster där uttag av dricksvatten sker och om att minska den nivå av vattenrening som krävs för att producera dricksvatten, samt på vilken effekt denna artikel har. De aktörer som ansvarar för dricksvattnet bör ha tillgång till vattentäkter med vatten av hög kvalitet så att vattenreningskostnaderna kan minskas, och vi uppmanar därför kommissionen och medlagstiftarna att säkerställa höga kvalitets- och säkerhetsnormer och politisk samstämmighet när dricksvattendirektivet, inklusive dess bestämmelser om tillgång till vatten, omarbetas⁽³⁾.

10. Vi uttrycker vår besvikelse över att det i kontrollen av ändamålsenligheten saknas en mer djupgående analys av följderna av EU-domstolens dom i Wesermålet⁽⁴⁾. Tillämpningen av försämrings- och förbättringsklausulerna i artikel 4.1 och undantagsklausulerna i artikel 4.4–7 i vattenramdirektivet har lett till rättsosäkerhet för både operatörer och myndigheter. I synnerhet behövs ytterligare analys av hur verksamheter som skyddar miljön (till exempel avloppsreningsverk) eller bidrar till klimatomställning och hushållning med energi och resurser påverkas.

11. Eftersom mer än hälften av alla Europas vattenförekomster för närvarande är föremål för undantag, är utmaningarna med att uppnå lyckade resultat senast 2027 minst sagt väsentliga och sannolikheten att resultaten uppnås i tid till 2027 är liten. Kommittén understryker därför att insatserna och resurserna samt genomförandet och tillämpningen av vattenramdirektivet måste förstärkas betydligt, och insisterar på att vattenförekomster måste skyddas enligt vattenramdirektivet även efter 2027.

12. ReK uppmanar kommissionen att komplettera utvärderingen med erfarenheter från medlemsstater som tillämpar vattenramdirektivet i enlighet med Weserdomens principer. Det är bekymmersamt att flera länder inte genomför direktivet i tillräcklig utsträckning, men det är inget skäl för att bortse från de rättsliga problem som uppstått där det görs.

C. Politisk samstämmighet: vattenramdirektivet och annan EU-lagstiftning

13. ReK uppmanar till mindre silotänkande avseende vatten och större samstämmighet och samordning mellan all EU-lagstiftning med inbördes koppling, i synnerhet vad gäller frågor som rör klimatförändringarna, den cirkulära ekonomin och nya förorenande ämnen. Klimatresilient vattenförvaltning bör integreras i all EU-politik och det bör sättas en tydlig och ambitiös målsättning i vattenramdirektivet för både begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.

⁽³⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning) (COM(2017) 753 final – 2017/0332 (COD)).

⁽⁴⁾ Pressmeddelande från Europeiska unionens domstol: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074en.pdf>
Domstolens fullständiga dom: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1784620>

14. Kommittén betonar kopplingen mellan vattenramdirektivet och översvämningsdirektivet och andra politikområden där lokala och regionala myndigheter spelar en avgörande roll, såsom fysisk planering, jordbruk, energiproduktion, i synnerhet vattenkraft (och energiförsörjning), termisk användning av vatten för uppvärmning och kylning, vattenvägtransport, människors hälsa, turism, genomförandet av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (nedan kallat "avloppsvattendirektivet") och nitratdirektivet med mera.

15. ReK välkomnar i detta avseende den samtidiga utvärderingen av avloppsvattendirektivet, som är en central del av Europas avloppsvattentjänster, med resultat som liknar dem i kontrollen av ändamålsenligheten: Det behövs en effektiv och ändamålsenlig tillämpning av de befintliga rättsliga instrumenten som medför väsentliga samhälleliga och miljömässiga fördelar. Vi beklagar dock att man i utvärderingen inte analyserade avloppsvattendirektivets ändamålsenlighet vad gäller utsläpp av industriellt avloppsvatten i ledningsnät och reningsverk. Likaså beklagar vi avsaknaden av en rättslig analys över hur den bristande samstämmigheten mellan vattenramdirektivets artikel 4 och avloppsdirektivets artiklar 10, 7 och 2.9 påverkar Europas allra effektivaste avloppsreningsverk.

16. Utöver detta understryker kommittén skillnaderna i medlemsstaternas tillvägagångssätt vad gäller fosfor och eutrofiering, och uppmuntrar till större samstämmighet mellan avloppsvattendirektivet och vattenramdirektivet.

17. ReK anser att det är mycket viktigt att kommissionen strävar efter en ökad tillämpning av de rättsliga förpliktelser som omfattar den huvudsakliga påverkan på vattenmiljön, till exempel de som fastställts i nitratdirektivet och avloppsvattendirektivet. Det bör riktas stor uppmärksamhet på nya mikroföroreningar, inbegripet från mikroplaster och läkemedel, eftersom de tekniker som för närvarande används i reningsverk inte kan undanröja mikroföroreningar helt.

18. ReK understryker att intensivt jordbruk är ett av de främsta hoten mot yt- och grundvattnet, genom bland annat vattenuttag och föroreningar från bekämpningsmedel, gödningsmedel och läkemedelsrester från antibiotika som ges till djuren. I den nya gemensamma jordbrukspolitikerna måste full hänsyn tas till vilken effekt jordbruket har på vattenresurserna, och en övergång till mer vattenvänliga metoder främjas. Några förslag är att utvidga miljövillkoren för att kunna få stöd till att omfatta alla bestämmelser i vattenramdirektivet, att främja mer miljövänligt jordbruk genom så kallade miljöprogram, liksom att uppmuntra till dialog och utbyte av bästa praxis mellan aktörer som ansvarar för vattnet, berörda icke-statliga organisationer och jordbrukare.

19. ReK påminner om att vatten är en avgörande faktor för en välfungerande biosfär, bioproduktivitet och absorptionsförmåga och att vatten påverkar och påverkas av verksamhet inom flera olika ekonomiska sektorer, främst jordbruks-, energi- och industrisektorerna. De pågående och kommande diskussionerna under den nuvarande mandatperioden är ett bra tillfälle att säkerställa att hänsyn tas till vatten, och till de övergripande målen i vattenramdirektivet, även i politiken för andra sektorer. I den europeiska gröna given sätts ambitiösa mål upp om att minska resursanvändningen, föroreningarna och förgiftningen. För fullständig politisk samstämmighet bör därför målen i vattenramdirektivet tydligt ingå i sådana strategier som den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, nollutsläppsplanen, den nya strategin för biologisk mångfald och från jord till bord-strategin.

20. ReK framhåller möjligheten att använda återvunnet vatten för bevattning inom jordbruket för att minska vattenbristen, stödja klimatanpassningen och främja en cirkulär ekonomi. ReK välkomnar i detta sammanhang att rådet och Europaparlamentet har antagit en förordning om minimikrav för återanvändning av vatten och upprepar sin ståndpunkt om återanvändning av vatten som uttrycktes i yttrandet om förslaget⁽⁵⁾.

21. ReK uppmanar kommissionen att inrätta ett fullständigt operativt övervakningssystem för regelbunden insamling av uppdaterade mätningsdata om resthalter av bekämpningsmedel i miljön (särskilt i mark och vatten), möjligen baserat på den framgångsrika erfarenheten med markövervakningssystemet från den statistiska ramundersökningen av markanvändning och marktäckning (Lucas).

22. Kommittén välkomnar kommissionens beslut av den 13 januari 2020 om att förbjuda tiaklopid, ett neonikotinoidbaserat växtskyddsmedel som väcker miljömässiga farhågor, särskilt vad gäller dess påverkan på grundvattnet, och bedöms som farligt för människors hälsa av Europeiska myndigheten för livsmedels säkerhet. ReK efterlyser även ett förbud mot glyfosat och en gemensam jordbrukspolitik som stöder en utfasning av bekämpningsmedel.

⁽⁵⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om minimikrav för återanvändning av vatten (EUT C 86, 7.3.2019, s. 353).

D. Nästa steg för att uppnå god status i EU:s vattenförekomster

23. Vi understryker tydligt att vattenramdirektivet har blivit en milstolpe i förbättringen av vattenresurserna i Europa och en referenspunkt för de andra kontinenterna. Med tanke på de 20 senaste årens nya utmaningar (t.ex. klimatförändringar, mikroplaster, läkemedel, kemikalier och antibiotika) och lösningar (nya tekniker och metoder), och mot bakgrund av målen för hållbar utveckling och den europeiska gröna given, behöver dock vattenramdirektivet snarast uppgraderas.

24. ReK uppmanar därför till ett paradigmskifte som innebär att vi ser biosfären på ett sätt som är evolutionärt (genom att öka människors medvetenhet om att biosfären alltid har förändrats) och mer ekosystembaserat (genom att inbegripa tillrinningsområdenas hållbarhet och minskade koldioxidutsläpp), och även till att främja en ökad förståelse av ekologiska processer, inbegripet vatten-, koldioxid-, kväve- och fosforkretslopp.

25. Kommittén påpekar att inom ramen för det nya paradigmet skulle varje tillrinningsområde anses som en unik "platonsk superorganism" där en kombination av geomorfologi, klimat, ekosystem (naturliga och sådana som ändrats av människor) och olika former av mänsklig verksamhet påverkar vattnets kretslopp och ekologiska status. Detta bör inte bara betraktas ur ett säkerhets- och resursperspektiv, utan främst som ett sätt att säkerställa en hållbar framtid, hälsa och god livskvalitet för alla.

26. ReK efterlyser att slutsatserna från kontrollen av ändamålsenligheten ska påskynda utvecklingen av ett tvärvetenskapligt, integrerande paradigm med tillhörande innovativa lösningar för att uppnå nollutsläpp för luft, vatten och mark inom ramen för den europeiska gröna given. Vi anser att det är absolut nödvändigt att bevara och återställa den biologiska mångfalden i floder, sjöar, våtmarker och flodmynningar, samt att förebygga och minimera eventuella skador efter översvämningar.

27. ReK uppmanar till att utveckla en ny, övergripande dimension av vattenramdirektivet i vilken förebyggande av översvämningar bör integreras med förebyggande av torka och åtgärder för att förbättra tillrinningsområdenas hållbarhetspotential (ur ett ekohydrologiskt perspektiv som består av fem delar: vatten, biologisk mångfald, klimatesiliens, ekosystemtjänster för samhället och andra faktorer, i synnerhet kultur och utbildning).

28. ReK betonar behovet av att utveckla och genomföra bästa hanteringspraxis och innovativa tekniker för att minska mikroföroreningar, inbegripet från bekämpningsmedel, antibiotika, mikroplaster och andra farliga ämnen. Kommittén understryker att föroreningar måste åtgärdas vid källan med hjälp av ett heltäckande kunskapsunderbyggt och deltagandebaserat tillvägagångssätt där medborgarna involveras, alla aktörer spelar en roll, och de mest rättvisa och kostnadseffektiva lösningarna föredras. Lösningarna måste anpassas till lokala villkor, ta itu med konsekvenserna av att direktivet inte följts och tillgodose väl identifierade behov och långsiktiga överväganden snarare än bygga på "enkla tekniska lösningar", såsom kommissionen betonade vid sin kontroll av ändamålsenligheten.

29. ReK efterlyser mer forskning och innovation när det gäller diversifiering av vattentäkterna för att trygga vattenförsörjningen, i synnerhet i europeiska städer med stor inflyttning och i de regioner som i allt större utsträckning drabbas av långa perioder av torka.

30. Vi föreslår att innovativa verktyg införs snarast för att uppnå god ekologisk status i de europeiska tillrinningsområdena, såsom ekohydrologiska naturbaserade lösningar (se Unescos "World Water Development Report 2018. Nature-Based Solutions for Water"). De ekohydrologiska naturbaserade lösningarna ökar den hydrotekniska infrastrukturens effektivitet, särskilt i jordbruks- och stadslandskap, vad gäller begränsning av och anpassning till de klimatförändringar som pågår, och främjar tillrinningsområdenas flerdimensionella hållbarhetspotential i förhållande till vatten; biologisk mångfald; ekosystemtjänster för samhället; klimatesiliens; kultur och utbildning⁽⁶⁾. De främjar också ett helhetsperspektiv genom att uppmanar till tvärvetenskaplig forskning och utbildning på hållbarhetsområdet.

⁽⁶⁾ Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities.

Maciej Zalewski, Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability.

31. ReK vill uppmärksamma små och medelstora avloppsreningsverk som har permanenta problem med återkommande effektivitetsnedgångar och rekommenderar att den ekohydrologiska naturbaserade lösningen med på varandra följande sedimentations- och biofiltreringssystem används för att minska föroreningspulserna i utflödena och uppnå god ekologisk status i sötvattensekosystemen.

32. ReK betonar att, enligt den senaste utvecklingsrapporten om vattentillgångarna i världen, använder endast 5 % av investeringarna i anknytning till vattenförvaltning ekohydrologiska naturbaserade lösningar, medan det borde vara fler. Föroreningar från diffusa källor och dagvatten från tätbebyggelse utgör nästan 50 % av alla föroreningar i tillrinningsområdena (föroreningar från diffusa källor från jordbrukslandskap och dagvatten från tätbebyggelse och transportinfrastruktur samt fosfor- och kvävebelastningen från föroreningar från diffusa källor till exempel i Östersjön). De begränsas mest effektivt med ekohydrologiska naturbaserade lösningar. Detta innebär att ekohydrologiska naturbaserade lösningar måste tillämpas tio gånger oftare än vad som sker i dag för att begränsa föroreningarnas effekter, huvudsakligen genom att genomföra naturbaserade lösningar inom ramen för de ekohydrologiska principerna.

33. Kommittén betonar att översvämningdirektivet, med tanke på klimatförändringarnas tilltagande effekter, bör integreras med vattenramdirektivet för att förbättra grundvattenbildningen, floddalarnas upptagningsförmåga genom upptagning i flodslätterna och poldrarna och återställandet av vattennivåerna i närliggande sjöar och våtmarker. ReK betonar att det är av avgörande betydelse att förbättra tillrinningsområdenas upptagningsförmåga, eftersom vatten – genom att stimulera biologisk produktivitet – ökar ackumuleringen av kol och cirkuleringen av näringsämnen, så att näringsämnena hindras från att läcka ut i vattnet och atmosfären, och eutrofiering och giftig algblomning därmed undviks.

34. ReK understryker att den gemensamma jordbrukspolitiken, nitratdirektivet och växtskyddsmedelsförordningen bör harmoniseras med vattenramdirektivet, i syfte att minska förorening från diffusa källor (kväve och fosfor), som på senaste tiden genererat 20–50 % av näringsämnesbelastningen till sjöar, reservoarer och kustområden. I regioner med en stor andel industriell uppfödning verkar det svårt att uppnå detta mål om man inte inom den gemensamma jordbrukspolitiken och den nationella politiken – i enlighet med målen i den gröna given och strategierna för biologisk mångfald och från jord till bord – åtar sig att avsevärt minska denna form av jordbruk. Skapandet av högeffektiva ekotonområden mellan land och vatten som består av denitrifiering och geokemiska barriärer skulle också bidra till detta. Kommittén betonar att man genom att öka jordbrukslandskapets komplexitet (ekotoner där land möter vatten (ELV), trädrader (TR) och skyddsälten (SB)) minskar markens vattenförlust till följd av starka vindar och även förebygger markens förlust av organiskt material och kol. Sådana metoder (ELV, TR och SB) bör därför införlivas i bioekonomistategin tillsammans med andra åtgärder för att öka vattenupptagningsförmågan i landskapet. Detta skulle avsevärt kunna öka koldioxidinfångning och koldioxidlagring, som är en av prioriteringarna i den gröna given.

35. Eftersom dagvatten i stadsområden kan generera 10–20 % av belastningen av förorenande näringsämnen i tillrinningsområdet kan effektiv begränsning av detta uppnås, framförallt i ny bebyggelse, genom avancerade ekohydrologiska naturbaserade lösningar till låga kostnader, till exempel på varandra följande sedimentations- och biofiltreringssystem samt hybridssystem där traditionell hydroteknisk infrastruktur integreras med ekohydrologiska naturbaserade lösningar. Det bör samordnas med åtgärder som anpassar bebyggelsen till ett förändrat klimat. Är det praktiskt möjligt bör lösningarna också vidtas i befintlig bebyggelse.

36. ReK påminner om att kommittén i sitt yttrande om reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken föreslår att man i den kommande gemensamma jordbrukspolitiken inkluderar fem kvantifierbara miljömål (fram till 2027), inklusive en garanti att 100 % av yt- och grundvatten uppfyller kraven i nitratdirektivet, utan undantag.

37. ReK påpekar att tidsramen för att genomföra de åtgärder som finns i relevanta förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt är för kort, eftersom det miljömässiga svaret kan ta mycket längre tid än den sexåriga löptiden. Vi anser därför att planeringsperioderna bör förlängas med ytterligare minst två perioder fram till 2039 och uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att ta fram innovativa långsiktiga projekt⁽⁷⁾.

38. Planerna för avrinningsdistrikt och de nationella planerna i vissa medlemsstater innehåller ofta inte några lösningar för bebyggda områden med låg risk för översvämning, vilket gör att all byggnation där, inklusive projekt med inriktning på översvämningsskydd, har blivit omöjlig. För att åtgärda detta bör kommissionen och dess byråer i större utsträckning hjälpa medlemsstaterna att hitta gångbara lösningar.

(7) Ett exempel är återinförandet av lax i Rhen, där den gradvis hade försvunnit under 50-talet. Rhenkommissionen började genomföra praktiska åtgärder 1991, men lyckade resultat syntes inte förrän 20 år senare.

39. Det behövs en större samstämmighet mellan vattenramdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG⁽⁸⁾ om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel som är förenlig med EU:s miljömål och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006⁽⁹⁾ om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) för att öka övervakningsinsatserna och därefter identifiera de bästa åtgärderna. Farliga kemikalier måste stoppas vid källan och producenternas ansvar för kemiska ämnen som släpps ut på marknaden öka.

40. ReK efterlyser en undersökning av hur utnyttjandet av vattenresurser kan inbegripas i den gröna given, särskilt av huruvida algodling kan fungera som ett naturligt sätt att binda koldioxid och som koldioxidneutral energikälla och djurfoder.

41. ReK anser att genomförandet av Agenda 2030 och FN:s 17 mål för hållbar utveckling bör utgöra en integrerad del av det reviderade vattenramdirektivet.

42. Vi uppmanar kommissionen att bättre koppla ihop vattenramdirektivet med lokala och regionala territoriella särdrag. Med tanke på att lokala och regionala kuperade områden och bergsområden är relativt sårbara på grund av klimatförhållandena och – i synnerhet vad gäller Apenninernas flodvattenförekomster – deras allmer tillfälliga natur, är hänvisningen till de villkor som identifierats för denna typ av vattenförekomst (och förmodligen de övervakningsmetoder som fastställts) inte tillräckligt representativa för målen. Detta resulterar i en klassificering som underskattar områdenas kvalitet även i avsaknad av tryck från mänsklig verksamhet, ett kritiskt förhållande som förvärras av klimatförändringarna.

43. ReK uppmanar kommissionen att bidra till att öka genomförandepotentialen i städer och regioner i hela EU genom att utvidga befintliga plattformar för att dela bästa praxis och kunskaper, samt att tillhandahålla finansieringsverktyg för att stödja överföring av innovativa metoder och systemlösningar mellan regioner.

44. Kommittén anser, med beaktande av vattenförekomsternas kulturella, historiska och sociala dimensioner, att vattenramdirektivet med sitt övergripande tillämpningsområde bör användas för att främja tvärvetenskapligt samarbete och öppenhet och för att ge medborgarna möjlighet att som "berörda parter" uttrycka sina åsikter i beslutsfattandet, inbegripet de ekonomiska aspekter som omfattar alla miljötjänster och inte bara de som rör vattenförsörjning och vattenbehandling.

45. ReK efterlyser i denna kontext, i enlighet med god förvaltning, utarbetandet av en metod för regelbunden dialog mellan alla berörda parter, beslutsfattare, samhällsorganisationer och forskare ("medborgarforskning") för att främja deras deltagande i utarbetandet och genomförandet av innovativa lösningar.

46. Kommittén uppmanar de nationella, regionala och lokala myndigheter som har offentligt ägda vattenverk att delta i initiativet *Water Erasmus*, som låter teknisk personal besöka motsvarigheter i andra medlemsstater för att lära sig om deras metoder för vattenförvaltning. Utbyten av detta slag, liksom andra initiativ såsom tekniska workshoppar, bör intensifieras eftersom de ger möjlighet att öka medvetenheten, främja dialog, lära sig om lösningar och bygga upp kapacitet.

47. Kommissionen uppmanas att tillämpa alla instrument för att undvika allt slags slöseri med vattenresurser och säkerställa ett korrekt underhåll av vattenflödesanläggningar.

48. ReK uppmanar kommissionen att påminna alla nationella och lokala institutioner om att vatten är en grundläggande kollektiv nytting och att därför bättre genomföra vattenprissättningspolitiken i enlighet med den princip om kostnadstäckning som fastställs i artikel 9 i vattenramdirektivet och att hänvisa till hushåll, jordbruk och industri som "vattenanvändare", samt att rekommendera användning av prissättningsåtgärder, t.ex. sommartaxa eller progressiv taxa, som främjar bevarande av resurser. Dessutom bör principen om att förorenaren betalar tillämpas fullt ut genom hållbara finansieringsinstrument såsom utökat producentansvar.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel (EUT L 309, 24.11.2009, s. 71).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).

49. ReK betonar att minskande globala vattenresurser skapar globala skillnader, vilka kan skapa regionala och globala konflikter. För att förebygga detta är det mycket viktigt att sprida nya paradigmer, nya metoder och nya systemlösningar över hela världen, särskilt till områden där vattenresurserna är begränsade, såsom Afrika och Mellanöstern. Kommittén föreslår att kommissionen undersöker möjligheterna till samarbete med Unescos mellanstatliga vattenprogram för att främja Europas ledande roll när det gäller att uppnå vattenhållbarhet på global nivå.

50. ReK vill att kravet på skydd av vattentäkter ska gälla även i EU:s kandidatländer och anslutande länder.

Bryssel den 2 juli 2020.

Apostolos TZITZIKOSTAS
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*
